

Οι βιβλιοθηκονόμοι ως καταλύτες στην πανδημία της παραπληροφόρησης σε θέματα υγείας

Ανθή Μπάλιου, Βιβλιοθηκονόμος Πανεπιστημίου Μακεδονίας και Υποψήφια Διδάκτωρ στο Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης anthi@uom.edu.gr,

Δαμιάνα Κουτσομίχα, Διευθύντρια Βιβλιοθηκών Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής dkouts@afs.edu.gr

Νίκος Παναγιώτου, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, npanagiotou@gapps.auth.gr

COVID 19, ανατροπή βεβαιοτήτων και παραπληροφόρηση

- Κώδικας Πρακτικής για την Παραπληροφόρηση, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Ψηφιακών Μέσων
- Μεγάλοι πάροχοι/πλατφορμες
- Πρωτοβουλίες για την προώθηση του γραμματισμού στα ΜΜΕ και του ψηφιακου γραμματισμού

Αντιμετώπιση από
διεθνείς φορείς

- EuroHealthNet
- ECOSOC, Ηνωμένα Έθνη

Υγειονομική παιδεία

‘η υγειονομική παιδεία είναι η ικανότητα του ατόμου να αποκτά, να επεξεργάζεται και να κατανοεί τις βασικές πληροφορίες και υπηρεσίες υγείας που απαιτούνται για τη λήψη κατάλληλων αποφάσεων για την υγεία τους’

Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Εκπαίδευση Ενηλίκων

Τα ποσοστά

χαμηλή παιδεία και γραμματισμός

=

χαμηλής ποιότητας υγεία και υψηλά ποσοστά περίθαλψης

=

λιγότερο συχνή χρήση προληπτικών διαδικασιών ή υπηρεσιών

Η σημασία του Γραμματισμού της Υγείας

κατοχή δεξιοτήτων γραμματισμού (ανάγνωση και γραφή) και η ικανότητα εκτέλεσης καθηκόντων γραμματισμού βασισμένες στη γνώση (κατανόηση και χρήση πληροφοριών) τα οποία απαιτούνται προκειμένου να ληφθούν αποφάσεις σχετικά με την υγεία σε διάφορα περιβάλλοντα (σπίτι, κοινότητα, κλινική)

(Peerson 2009; Sorensen et al. 2012).

Ψηφιακή υγείας στον τομέα της υγείας

‘η δυνατότητα της αναζήτησης, κατανόησης και αξιολόγησης πληροφοριών υγείας που είναι διαθέσιμες από ηλεκτρονικές πηγές και η εφαρμογή της αποκτηθείσας γνώσης με στόχο την πρόληψη, την αντιμετώπιση και την επίλυση ενός προβλήματος υγείας’

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

Infodemiology

επιδημία της παραπληροφόρησης
μέσω διαδικτυακής αναζήτησης

Goffman (1964) και Eysenbach
(2011)

Οι βιβλιοθήκες

- έγκυρη πληροφόρηση,
- τεχνολογία,
- πρόσβαση και εκπαίδευση,
- ενημέρωση του κοινού τους
- δια βίου εκπαίδευση
- δεσμεύονται ενεργά στην δημιουργία υγιών κοινοτήτων

Οι βιβλιοθήκες υποστηρίζουν την υγεία και ευεξία

- παρέχοντας πρόσβαση σε εξουσιοδοτημένες, σχετικές πηγές με την υγεία
- βελτιώνοντας τον Γραμματισμό για την Υγεία
- διευκολύνοντας την κατανόηση των πληροφοριών
- βοηθώντας τα μέλη της κοινότητας τους να κατανοήσουν νόμους σχετικούς με την υγεία και κανονισμούς, περιλαμβανομένων θέματα ιδιωτικότητας/προσωπικών δεδομένων και φορολογικές επιπτώσεις
- παρέχοντας προγράμματα για υγεία και ευεξία
- συμμετέχοντας στην παροχή υγειονομικής περίθαλψης μέσα από την διάδοση της πληροφορίας, παραπομπών και συνεργασιών

Ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου σε πανδημία

- Η προώθηση της ευαισθητοποίησης για τη δημόσια υγεία με τη δημιουργία και διάδοση κατάλληλων πληροφοριών σχετικά με προληπτικά μέτρα,
- Η υποστήριξη ερευνητικών ομάδων και ειδικών παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις στην έρευνα και τη βιβλιογραφία και η
- Η κάλυψη των βασικών αναγκών των χρηστών των βιβλιοθηκών

(Ali & Gatiti 2020).

Μηνύματα σε 3 ζητήματα

- Σημασία της κοινωνικής απόστασης
- Πιθανή εφαρμογή μέτρων καραντίνας και οι
- Συμβουλές για την αποφυγή παραπληροφόρησης.

Μηνύματα σε 3 ζητήματα

- Σημασία της κοινωνικής απόστασης
- Πιθανή εφαρμογή μέτρων καραντίνας και οι
- Συμβουλές για την αποφυγή παραπληροφόρησης.

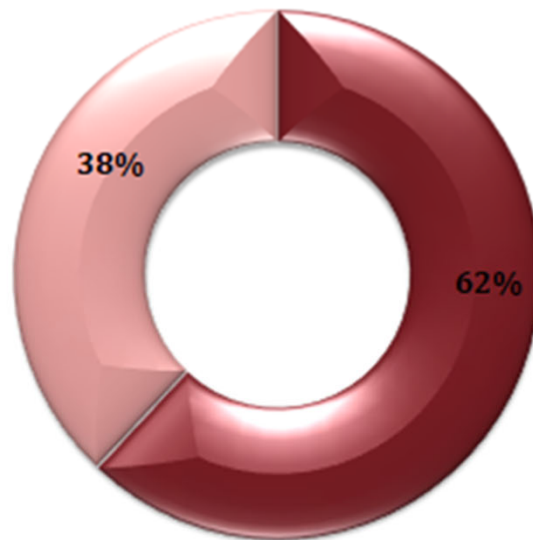
Έρευνα του Εργαστηρίου
Ειρηνευτικής Δημοσιογραφίας του
ΑΠΘ

- Δημοσκοπήσεις
- Μαρτιος και Απρίλιος 2020
- 1300 συμμετέχοντες

Διάγραμμα 1

Εσείς, προσωπικά έχει τύχει να επηρεαστείτε από κάποια είδηση που όμως αποδείχτηκε στη συνέχεια ότι ήταν «ψευδής»; (fake news)

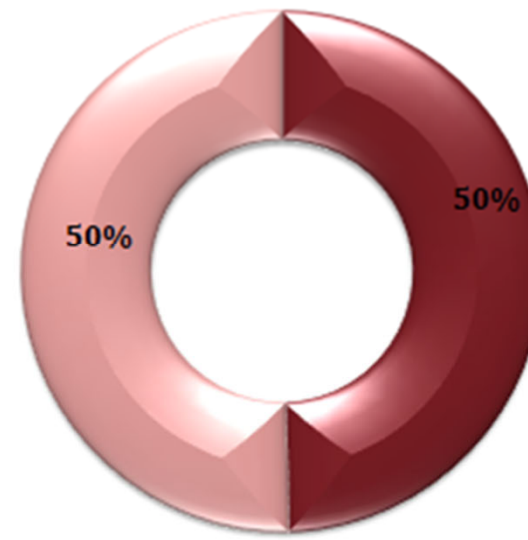
META 1

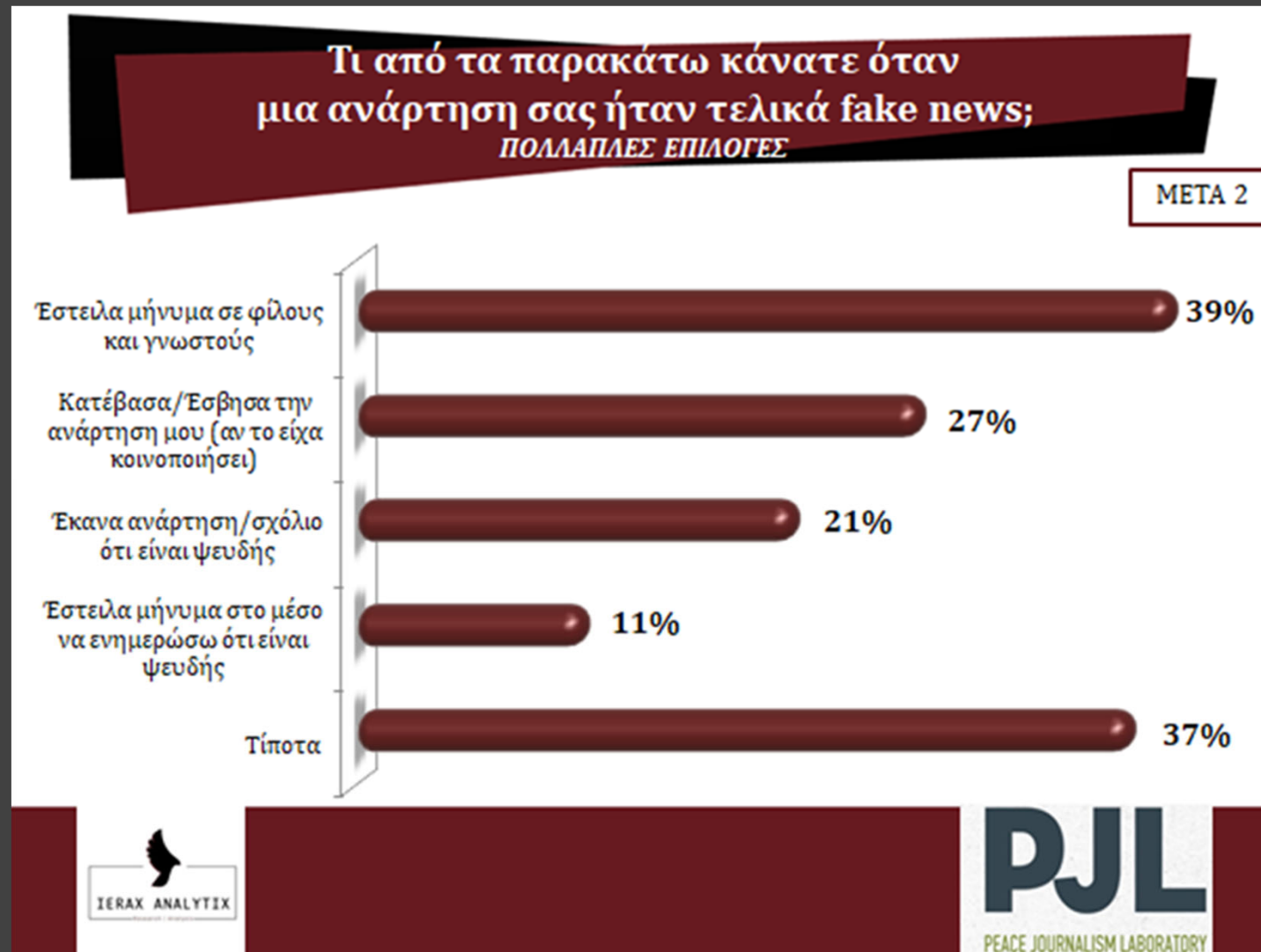
Ναι

Όχι

META 2

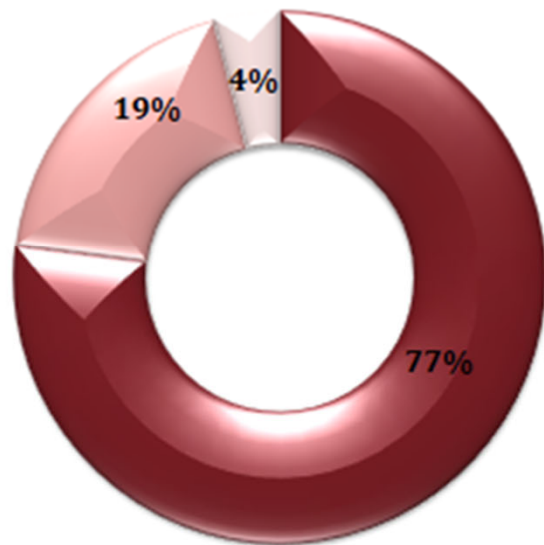
Διάγραμμα 2

Διάγραμμα 3

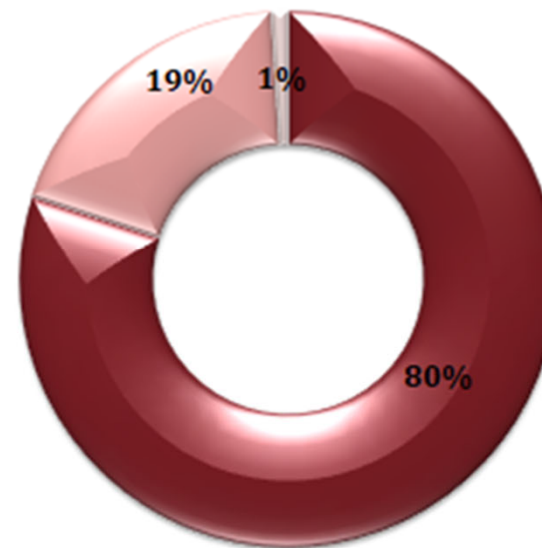
**Επιλέγετε επιστημονικές πηγές πληροφόρησης
για να ενημερωθείτε για τον κορωνοϊό;**
(Ιστοσελίδες για θέματα υγείας, επιστημονικά περιοδικά, κ.λπ.)

META 1

- Ναι
- Όχι
- ΔΑ

META 2

Οι κρίσεις και οι προκλήσεις

- Η ζήτηση για πληροφορία και η επιθυμία για σύνδεση και η ανάγκη για επιβεβαίωση πολλαπλασιάζεται
- Οργανωμένη εκπαίδευση σε θέματα υγείας
- Και ο ρόλος των επιστημόνων πληροφόρησης

Ευχαριστούμε!